

**Az Óbudai Almáskert Óvoda
Csicsergő Tagóvoda
Örökös Zöld Óvoda gyakorlata**

2021

Megvalósított programok

2011-2013

- ▶ Belső képzések szervezése, fenntarthatóság fogalmának tisztázása.
- ▶ Környezettudatos magatartás és benne az egészséges életmód alakításának fejlesztése (természetsarok kialakítása minden csoportban, egészségnapok szervezése külső és belső partnerek bevonásával)
- ▶ Gyógynövénykert, sziklakert, kerti tó és érzékelő ösvény kialakítása, komposztálás feltételeinek megteremtése
- ▶ Terrárium felújítása Alapítványon keresztül szülői támogatással
- ▶ Só-szoba kialakítása Alapítványi keretből
- ▶ Kiállítások szervezése: falu, népművészet, hungarikumok témában évente

2014-2016

- ▶ Udvarfejlesztés: kerékpártárolók, műfüves pályák, smaragd fa, árnyékolók, párapapuk
- ▶ Zoo ovi program beindítása két csoport az Elveszett Állatok Alapítvánnyal közösen Önkormányzati támogatással, felelős állattartástól ismeretbővítés minden csoportban. Állatbemutatók szervezése.
- ▶ Gyógynövények és fűszernövények felhasználása (illatszák, takarmány, tea)
- ▶ Szelektív hulladékgyűjtés bővítése, a papíron túl műanyag hulladék külön gyűjtése is megvalósult
- ▶ Egészség program kidolgozása a pedagógiai programban, a gyakorlati munka fejlesztése
- ▶ Energiatakarékos működés (világítás energiatakarékos izzókkal teljeskörűvé vált, víztakarékosság, felújítások során a nyílászárók és fűtés korszerűsítése)

2017-2020

- ▶ Óvodaudvar fejlesztése: zöld terület növelése-füvesítés, érzékelő ösvény felújítása, kerékpártárolók kialakítása és bővítése, madáretetők felújítása, meteorológiai állomás elhelyezése
- ▶ Szelektív gyűjtés és újrahasznosítás fejlesztése: Zöld iroda megvalósítása (rontott vagy egyik oldalon üres papírok bekerülnek a csoportba rajzolásra, barkácsolásra), komposztálás fejlesztése, komposztáló keretek cseréje
- ▶ Használt olajból szappanfőzés bemutatása, ajándékkészítés háziszappanból
- ▶ Ne vásárolj semmit napra felhívás, tudatos vásárlókká nevelés keretében
- ▶ Környezetvédelmi világnap beemelése a pedagógiai programba, illetve a zöld jeles napok közé, júniusban szülőkkel közös kertészkedéssel.
- ▶ Környezetbarát tisztítószer használata: Mosószappan, könnyen lebomló tisztítószer, hajtógáz mentes légrfrissítők, mosódió, citromsav, ecet, szódabikarbóna.
- ▶ Eszközfejlesztés: kerti szerszámok, madáretetők, oduk, könyvtárfejlesztés
- ▶ Továbbképzések keresése és elvégzése, szakvizsgázott környezeti nevelő kolléga tanulmányainak támogatása
- ▶ Kapcsolatok építése, ápolása
- ▶ A Zoo - ovi programhoz kapcsolódó projektzáró délutánokon a szülők és a gyerekek részére havi rendszerességgel szervezünk előadásokat, állatbemutatókat.

A gyermekek fejlesztésében elért pozitív változások

- ▶ A gyerekek felnőtt minta és a természetvédő, környezettudatos szokásrendszer működése nyomán ügyelnek a környezetük rendjére, nem szemetelnek, a rajz és barkácsoló tevékenység során keletkezett papírhulladékot külön gyűjtőedényben helyezik el. A növényeket nem tépik, a kertben fellelt állatokat nem bántják, csak megfigyelik. A terembe tévedt rovarokat a kertbe visszük, eső után a földigilisztákat kimentjük a pocsolóvízgyűjtőből, az úton mászó rovarokat, csigákat számukra kevésbé veszélyes helyre menekítjük, a pókhálókat megóvjuk. Lábnyomokat gyűjtünk az udvarra bejáró állatoktól hóban, sárban és megfigyeljük őket, IKT eszközök segítségével fotógyűjteményt készítünk kertünk élővilágáról. A terráriumban élő hüllők életét megfigyelve megfogalmazzák a gyerekek, hogy minden állat fontos a természetben, a hüllők is szépek és szerethetőek. Sokszor fültanúi vagyunk, amikor szüleiket „tanítják” a gyerekek.
- ▶ Sokat teszünk annak érdekében, hogy a hozzánk járó kisgyermek a természettel olyan harmonikus viszonyba kerüljenek, hogy szeressék és óvják a növényeket, állatokat, hogy a természet részeként saját magukat, saját egészségüket is vigyázzák. A hozzánk járó gyerekeknek természetes a szelektív gyűjtés és erre szüleiket is figyelmeztetik. Sok állat és növény nevét ismerik, felismerik az udvart látogató madarakat, ismerik a felelős állattartás szabályait, egyre többen tartanak társállatot otthon is.

A csoportszobákban és a folyosókon

A közös területeken nem mérgező, élő zöld növényeket helyezünk el.

A beltéri növényzet mennyisége 40%-al növekedett, eltávolítottuk a mérgező szobanövényeket, a növénygondozást beépítettük a dajkák munkaköri leírásába és a nevelési tervekben a gyermekek által végzett munka jellegű tevékenységeknél jelenik meg.

Az épület lépcsőházában és a csoportok előtti előterekben a falakat művészi színvonalú falfestéssel díszítette két kolléganőnk, melyen tematikusan mutatjuk be az egyes élőhelyek növény és állatvilágát, pl.: tenger, mező, erdő, nádas-tópart, folyóvidék, trópus, szavanna-füves puszták, üreglakók. Az esztétikai élményen túl a képek napi nézegetésével mélyül a gyerekek természetismerete. Ez a fejlesztés több mint 10 évet vett igénybe.

Az udvar

- ▶ virágokkal, fákkal, bokrokkal beültetett. Minden évben legalább egy fát ültetünk a Madarak és Fák napján, vagy Csicsergő Napon (az óvoda születésnapja). Fenntartói pályázathoz kapcsolódóan évente 10-40 db cserje került beültetésre az óvodaudvaron ill. az előkertbe. Az óvodaszék által szervezett kertészkedés során Egy gyerek- egy palánta akcióban további évi 50 virág, virághagyma, illetve fűszernövény került beültetésre. A növénygondozásba bevonjuk a gyerekeket, számukra kis méretű kannákat, kerti szerszámokat szereztünk be. A gyermek méretű kerti szerszámok mennyisége 50%-al növekedett, minőségüket folyamatos cserével és rendszeres karbantartással biztosítjuk.
- ▶ Naponta lehetőségük van a gyerekeknek udvari mozgásos játékokat játszani, az **óvoda udvarán** megfigyelni a természet változásait, gondoskodni a madarokról, kertészkedni, lehullott lombot gyűjteni. Az udvaron napos és árnyékos részek váltják egymást. Védjük a gyerekeket az erős napsugárzástól.
- ▶ Minden csoport örökbefogadott az udvaron két fát, és két csoportonként egy kertrészt, amit ápol, gondoz, megfigyel, fejleszt.
- ▶ A gyerekekkel együtt virágos és zöldségeskertet gondozunk. Az udvar mentes a mérgező és allergén növényektől, folyamatosan alakítjuk a kertet, hogy a balesetveszélyt kizárjuk. 9 évvel ezelőtt két virágos kertünk volt 4 gyümölcsfánk, jelenleg 3 virágos kertet gondozunk, 6 féle gyümölcs terem a kertben, és kialakítottunk egy új kertrészt a korábbi medencéből.

2013. májusban a használaton kívüli medencét feltöltöttük termőfölddel

a területen gyógynövény és fűszerkertet, kerti tavat, sziklakertet alakítottunk ki. A kerti tó növény és állatvilágát télre betelepítettük a lépcsőházba egy vizező asztalba. A terület köré érzékelő ösvényt építettünk, ahol homok, fakéreg, fű, gyöngykavics, nagy kerek kövek váltakozva biztosítanak lehetőséget a talppal való érzékelésre is.

Az új zöld terület szülői és Alapítványi támogatással, szülők és dolgozók munkájával jött létre. Ezt a területet is úgy vették birtokba a gyerekek, hogy a csoportoknak saját ágyásai vannak.

Tovább bővítettük a zöldségeskertet konyhakerti növényekkel

rendszeresen szüretelünk az eperföldünkről az utolsó nyáron már termett a nemrég ültetett kis meggyfa is. Vadgesztenye fát, fügebokrokat is ültettünk. De terem már a málna és a ribizli is, valamint a paradicsom is. A medence tér déli oldalát levendula sor szegélyezi. A kerti növények a gyerekek minden érzékszervét megmozgatják, a színes látványon túl az illatok, ízek és tapintási ingerek is hatnak rájuk.

2016-tól a kertben termett fűszernövényeket és gyógynövényeket már felhasználtuk teák, saláták készítéséhez, dekoráció és ajándékkészítéshez, valamint az óvodában tartott állatok etetéséhez. A gyerekek kedvence a metélőhagyma, amit uzsonnához rendszeresen fogyasztanak.

A fűszerkertben

kerülnek elhelyezésre nyáron a hullók napoztatásra, fürdésre, ügyelve arra is hogy a ragadozó madaraktól megvédjük őket. Az óvodaudvaron a **madáretetők mellett itatókat** is elhelyeztünk 2017-től. Minden csoport saját madáretetőt kapott, amit karbantart, feltölt. Az ágak között odukat is elhelyeztünk. Érdekes volt megfigyelni, hogy a járvány miatti zárva tartás idején egyre több madár használta az óvodaudvart, online biztosítottuk a gyerekek számára a kerti élővilág megfigyelését, a folyamatok követését.

A gyerekek számára az óvodaudvaron és az óvoda környékén, kirándulások alkalmával biztosítjuk a folyamatos megfigyelés lehetőségét. Beszereztünk nagyítókat, távcsöveket, elővettük a régi mikroszkópokat, melyek segítségével minden részletet megfigyelhetnek a gyerekek.

2014 és 2016 között 3 műfüves tornapályát építettünk az óvodaudvaron.

Azért esett a választás a műfüre, mert sok éves próbálkozásaink mind sikertelennek bizonyultak, amikor füvesítést végeztünk az udvaron. A 160-180 kisgyermek fokozott igénybevétel jelent a talajnak, a fák alatti árnyékban nem növekedett a fű. Körültekintően jártunk el a mű fű kiválasztásakor, harmadik generációs korszerű típust választottuk (Holland Pázsit Favorit), mely nem tartalmaz gumit, ólmot és más veszélyes vagy mérgező anyagot.

Eredménynek tekintjük, hogy a három pálya közel 200 négyzetméteres felülete javította az óvodaudvar mikroklímáját, egészségesebb, esztétikusabb, pormentes környezetet biztosít.

A pályák építését finanszírozták a szülők és a munkatársak a Csicsergő Gyerekekért Alapítványon keresztül, valamint az Auchan az Ifjúságért Alapítvány pályázati formában.

2016-ban újra füvesítés történt önkormányzati felújítás keretében.

A továbbiakban is törekszünk arra, hogy az élőfüves felületek is növekedjenek a játszóudvaron. **2017-ben Smaragd fát** ültettünk szülői segítséggel, mely különleges megjelenése, gyors növekedése és magas széndioxid megkötő képessége miatt érdekes színfoltja az óvodaudvarnak.

Természetsarkot alakítunk ki a csoportszobákban

Ahol az évszaknak megfelelő termékek, növényrészek, ásványok figyelhetők meg, itt kap helyet a megmorzsolts kukorica, a levedlett kígyóbőr, a csírázó hagyma stb. Itt gyakran előkerül a nagyító és a mikroszkóp. A 2. Zöld Óvoda cím megszerzését követően a pedagógiai programunkba is beemeltük a természetsarok kötelező működtetését.

Az óvoda egész területén szelektíven gyűjtjük a papírhulladékot és a műanyag hulladékot.

A csoportokban külön edényben gyűjtik a gyerekek a rontott rajzpapírokat, tépett, vágott papírhulladékot, amit azután az udvaron elhelyezett gyűjtőkonténerbe tesznek. Az irodából ill. a szülőktől kapott rontott iratok hátoldalát a gyerekek rajzolásra használják. A műanyag kupakok gyűjtésekor együttműködünk a szomszédos általános iskolával. Használt elem gyűjtőhelyekről kiírással tájékoztatjuk a szülőket. Kezdetben csak a papírt gyűjtöttük az udvari konténerben, azután megjelentek a csoportokban a papírgyűjtő kosarak, később a műanyag hulladékgyűjtő szelektív konténereket is biztosította a fenntartó, ekkor a folyosókon 4 kisméretű szelektív gyűjtőt helyeztünk ki a napi működés során keletkezett hulladéknak. Jelenleg minden csoportban FKF szelektív gyűjtőket állítunk be a 2020/21. nevelési év kezdetére.

Jelentős eredménynek számít, hogy a dadusok is részt vesznek a szelektív hulladékkezelésben, így a konyháról és az irodákból is, tehát az óvoda teljes területéről szelektálva kerül a hulladék a gyűjtőkbe. Azok a hulladékok, amelyek helyben nem gyűjthetők (feltételeink miatt), de szelektálhatók szülő, alkalmazotti és családi szervezéssel szintén a megfelelő helyre kerülnek (elem, üveg,) A használt sütő olajat a kollégáktól a most végzett környezeti nevelő kollégánk begyűjti és szappant főz belőle, az elektronikus hulladék begyűjtéséről a fenntartó gondoskodik.

Kerékpártároló részt alakítottunk ki

az udvaron és az óvoda előtt. 2020-ban további tárolókat helyeztünk el az udvaron és az óvoda előtti közterületen is.

Biztosítjuk a gyerekek és felnőttek számára, hogy **kerékpárral** érkezzenek az óvodába.

A játéktevékenységben

megjelennek a természetismerethez kapcsolódó tevékenységek, kísérletek.

A játékeszközök beszerzésénél fontos szempont, hogy természetes anyagból készüljön, ne tartalmazzon káros anyagokat.

Előnyben részesítjük a fából készült játékeszközöket.

A saját készítésű játékok között megtalálhatóak hulladék papírból vagy műanyagból készültek is.

Állatgondozás és megfigyelés

Az óvoda földszinti bejáratánál a **terráriumban** azonosítási számmal ellátott görög teknősöket és szakállas agámákat nevelünk. 2014-ben az agáma pár már 5 alkalommal rakott tojásokat, már 3 alkalommal sikerült is keltetőben kikelteni a tojásokat és felnevelni a kicsiket. Hatalmas élmény volt kollégáknak, gyerekeknek, szülőknek a hüllők születését és növekedését figyelemmel kísérni, amit a honlapunkon is közzétettünk.

Az előtérben törpenyulat tartunk. A csoportokban időszakosan halakat, csigákat, hüllőket, kétéltűeket figyelhetnek meg a gyerekek.

A jeles zöld napok alkalmával

- ▶ kiállítást rendezünk, a szülők bevonásával közvetlen tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk a gyerekeknek 10 éve minden esztendőben:
- ▶ **Állatok világnapján** élő állat bemutatók, érzékelő játékok, élménybeszámolók színesítik a programot. 2010 óta az Elvesztett Állatok Alapítvánnyal közös szervezésben átalakul az óvoda állatsimogatóvá, a rovaroktól a hullőkön át a lovakig sokféle állatot sikerült bemutatnunk a gyerekeknek helyben. Sok-sok kutyás és madaras programot szervezünk, munkakutyákat, terápiáskutyákat láttunk már, baglyokat, kormoránt, de madárgyűrűzés is volt a kertben.
- ▶ **A víz világnapján** bemutatjuk a tiszta és szennyezett víz közötti különbséget és beszélünk az ember felelős magatartásáról, kísérleteket végzünk, felkeressük a vizes élőhelyeket.
- ▶ **A Föld napjához** kapcsolódóan az élő természettel, a fenntarthatósággal foglalkozunk, növényeket ültetünk.
- ▶ **Madarak és fák napján** Óbuda védett madarainak fotóiból kiállítást rendezünk, az örökbefogadott fáinkkal kiemelten foglalkozunk.
- ▶ 2014-től a **Ne vásárolj ma semmit nap!** -ra hívtuk fel a szülők figyelmét.
- ▶ Kiállítást rendeztünk 2014. márciusban régen, falun használt eszközökből, szerszámokból, használati tárgyakból, népművészeti értékekből, 2015 márciusában magyar találmányok és világhírű termékek, magyar őshonos állat-és növényfajtákból. 2016-ban pedig szüleink és nagyszüleink játékeszközeiből (lemezárugyár termékei, gombfoci...)
- ▶ **Környezetvédelmi világnapot** is a természetben ünnepeljük

Ünnepeink alkalmával

- ▶ tartózkodunk a gyerekek szerepeltetésétől, elsődleges célunk a közösségi élménynyújtás és az érzelmi ráhangolódás. E szemlélet jó példái az adventi készülődés, az anyák napja. A nagycsoportosok nálunk búcsúznak (nem ballagnak) az óvodától kerti, családi ünnep alkalmával. Programjainkon elsődlegesen magyar népzenet hallanak a gyerekek, ingyenes néptánc foglalkozásokat szervezünk.
- ▶ **Szüretet** tartunk ősszel, az óvoda udvarán szőlőt darálunk- préselünk, éneklünk, mozgásos játékokat játszunk.
- ▶ **Farsang** végén busójárást rendezünk autentikus mohácsi álarccal.
- ▶ **Húsvét** után locsolkodnak a fiúk vízzel, a kislányok tojást festenek.
- ▶ Önkormányzati szervezésben ingyenes **néptánc** foglalkozásokon vesznek részt a gyerekek az Óbudai Népzenei Iskola pedagógusainak vezetésével
- ▶ Az óvoda születésnapját minden évben **Csicsergő Napon** ünnepeljük, a program részeként minden évben fát, bokrot ültetünk az óvoda udvarára.
- ▶ **Egy gyerek-egy palánta akciót** hirdetünk a családoknak minden tavasszal, a kisgyerekek által az óvodába behozott növényeket közösen elültetjük, gondozzuk a kertben.
- ▶ Télen kihelyezzük a **madáretetőket** az udvarra és folyamatosan gondoskodunk a hozzájuk járó madarokról.

Kirándulások alkalmával

- ▶ előnyben részesítjük az óbudai helyszíneket, illetve a szentendrei HÉV-vonalát. Fontosnak tartjuk a lakókörnyezet megismerését, az óbudai értékek, táj felfedezését. Óvodánk szociokulturális háttere miatt fontos, hogy a családok számára ne jelentsen túl nagy anyagi ráfordítást egy-egy kirándulás, kiváló földrajzi helyzetünk miatt a természeti és épített környezet széles skálája bemutatható a gyerekeknek a közelben.
- ▶ Elsődleges kirándulási helyszíneink: Fővárosi Állat-és Növénykert, Óbudai Sziget, Margitsziget, Aquincumi Múzeum, Amfiteátrum, Békásmegyeri Gőtés-tó, Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendrei Vasúttörténeti Múzeum, Mezőgazdasági Múzeum, Közlekedési Múzeum, Herkules Villa, Barlanglátogatások, Duna Múzeum, Mocsaras Dűlő, Veresegyházi Medvemenhely, Budakeszi Vadaspark, Tahitótfalu-Póni farm, Duna part, Váci ártéri erdő, Hármashatárhegy, Gyermekvasút,

Helyes táplálkozási szokásokra

- ▶ igyekszünk szoktatni a gyerekeket, szeretnénk, hogy megtapasztalják mennyire finomak a zöldségek, hogy finomságokat magunk is tudunk készíteni egészséges alapanyagokból. Minden nap nyers zöldséget vagy gyümölcsöt fogyasztanak a gyerekek két főétkezés között. Ennek feltételeit a szülők, a fenntartó és a szolgáltató közösen teremtik meg. A gyerekek szívesen készítik el saját szendvicseiket a reggeli és uzsonna alkalmával, azt figyeltük meg, hogy szívesebben fogyasztják a saját készítésű ételt, salátát, a betakarított gyümölcsöket, zöldségeket.
- ▶ A csoportokban nem fogyasztunk szörpöket, tortákat. A gyerekek számára tiszta ivóvizet folyamatosan biztosítunk a csoportszobákban és az udvaron is. A megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztásra motiváljuk a gyerekeket. Udvarunkon ivókutak állnak a gyerekek rendelkezésére, folyamatosan tisztán tartva poharakat és fedett kancsót biztosítunk. Gyerekek vizet, teát, facsart gyümölcslevet vagy minimum 50% gyümölcstartalmú levet ihatnak óvodánkban. Egészségvédelmi programban és a házirendben is megfogalmaztuk 3 éve ezeket a táplálkozással kapcsolatos elveket.
- ▶ Reggeli és uzsonna alkalmával folyamatos étkezés feltételei biztosítottak, elegendő időt szánunk a nyugodt étkezésre, elegendő rágásra. Minden csoportban naposok terítenek az ebédhez. A naposokat önként jelentkezőkből választjuk, vagy kiszámolókkal. A gyerekek szívesen végzik ezt a tevékenységet.
- ▶ A közétkeztetés szolgáltatójánál lehetőség van egyeztetésre az egészséges táplálkozás érdekében. isznak. A szülők segítségével minden nap többször is fogyasztanak a gyerekek nyers zöldséget, gyümölcsöt, helyi, hazai termékeket elsősorban.

Tisztálkodás

Igény és szükség szerint használják a gyerekek a gyermekméretű berendezésekkel felszerelt mosdót.

Tartózkodunk a csoportos mosdóhasználatától. Kézmosóink keverőcsappal ellátottak.

Figyelünk arra, hogy a gyerekek csak langyos vizet használjanak, (saját egészségük védelmében), és a csapok csak addig folyjanak, míg feltétlenül szükséges a tisztálkodáshoz (víztakarékosság).

A pandémiás időszakban még inkább kiemelt figyelmet fordítottunk a helyes kézmosásra és ezt összeegyeztettük a víztakarékossággal is.

Sokat-sokat mozgunk

Azért, mert egészséges, mert fejlődik a mozgástól nemcsak a test, de az elme is, és mert örömet okoz. Minden nap legalább 20 percet szervezett formában mozognak a gyerekek tornateremben, udvaron, tornatérben. Elsősorban sokmozgásos testnevelési játékokat, lehetőség szerint a szabadban (időjárástól függően). A szemközti tanuszodában vízhez szoktatás és úszás tanfolyamokat szervezünk, a fenntartó a nagycsoportosok számára ingyenes úszótanfolyamot biztosít 2016 óta.

Hetente kétszer két alkalommal uszodai foglalkozáson vesznek részt a jelentkező óvodások a szemközti tanuszodában. A rászoruló gyerekek ingyenesen vehetik igénybe a kiegészítő szolgáltatásokat (úszás, néptánc, kosárovi, gyermek jóga) a Csicsergő Gyerekekért Alapítvány támogatásával, valamint a tanfolyamokat vezető szolgáltatókkal kötött szerződés alapján

Só-szoba

- ▶ Rendszeresen használjuk a 2011-ben, a Csicsergő Gyerekekért Alapítvány által építtetett só-szobát, ahol 6-6 kisgyermek tölti ebéd utáni pihenő idejét, itt folynak a fejlesztő foglalkozások is. Lehetőségük van 16 óra után bejönni szülőknek is gyermekükkel és élvezni a só-szoba jótékony hatását.
- ▶ Minden korosztály számára biztosítjuk a pihenés feltételeit ebéd után, a gyerekek kényelmes szivacsokon alszanak, szellőztetünk, majd párologtatunk, só-lámpákat használunk. Folyamatos felkelés lehetőségét biztosítjuk a nagyobbaknak igény szerint.

Különleges bánásmódot igénylő gyerekek

- ▶ Étel allergiás gyerekek számára biztosított a diétás étkeztetés. Fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológus foglalkoznak a rászoruló gyerekekkel alapszolgáltatásként, ingyenesen.
- ▶ Gyermekünk között halmozottan hátrányos helyzetűek, többféle etnikumhoz tartozók, kettős állampolgárok is vannak, nevelőmunkánkban az ő igényeiket, kultúrájukat és ha szükséges felzárkóztatásukat is igyekszünk megvalósítani.

Beszerezések, karbantartási munkálatok és felújítási munkák közben is fontos szempont a környezetvédelem:

- ▶ Energiatakarékos izzókat használunk az intézmény egész területén. Odafigyelünk arra, hogy csak szükséges esetben kapcsoljuk fel a világítást.
- ▶ Keverőcsapokat és takarékos WC-öblítőket használunk. Ügyelünk a folyamatos karbantartásra, korszerűsítésre. A gyerekekkel megtanítjuk, hogy csak szükség esetén folyjon a vízcsap.
- ▶ Több mint 10 éve zeolit tartalmú szóróanyagot használunk a téli jégmentesítésre.
- ▶ Nem használunk hajtógázos termékeket.
- ▶ Biztosítjuk a gyerekek és felnőttek számára, hogy kerékpárral érkezzenek az óvodába. Kerékpártároló részt alakítottunk ki az udvaron és az intézmény előtt. A fenntartó anyagilag is támogatja a kerékpárral történő munkába járást.
- ▶ Beszerzések alkalmával fontos szempont az természetes anyagok használata, a káros anyagok kiszűrése. (festékek, játékok, élelmiszer)

Óbudai zöld kezdeményezések

- ▶ Óbudán a **lombgyűjtésre** tavasszal egyszer, ősszel kétszer került sor. Ehhez kapcsolódóan a fenntartó munkakesztyűket és zöldhulladék gyűjtő zsákokat biztosít az óvodának. A családokkal, alkalmazottakkal részt veszünk a zöldhulladék összegyűjtésében az óvodában és közvetlen környezetében.
- ▶ 2013 óta szervezi Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata a „**Takarítsuk ki Óbudát!**” akciót, ehhez minden évben felnőtt közösségünk csatlakozik.
- ▶ 2008-ban indította el az önkormányzat a **zöld- és bio-hulladékok szelektív gyűjtésének ösztönzését célul kitűző komposztálási programot**. Ekkor csatlakoztunk a komposztálási programhoz, melynek részeként az önkormányzat **komposztáló kereteket** helyeztetett ki az óvodába, majd ezek megújítására, cseréjére került sor 2019-ben.
- ▶ A környezettudatos nevelés támogatása érdekében az önkormányzat pályázatot írt ki a kerületben lévő oktatási, nevelési intézmények számára évente, komposztálásra, és a környezettudatos nevelő munka elősegítésére, kirándulások, óvodai környezeti programok megvalósítására.